

Sygdomme. En lignende Bemærkning kunde gøres med Hensyn til mange andre Punkter, men jeg skal kun fremhæve, at § 2 forekommer mig at være karakteristisk; thi den viser meget tydelig, at Loven i Virkeligheden ved Siden af at indføre en fri Virksomhed indfører en Frihed til at tilføie Medborgere Skade paa Helbred. Det er nemlig kun i det Tilfælde, at Staden efter § 2 kan karakteriseres som „betydelig“, at den Paagældende straffes, Noget, der i Praxis vil volde de betydeligste Banskeligheder; thi det er virkelig uden anden Veiledning end den, her findes, det vil sige: uden nogen Veiledning, tidt yderst besværligt at drage Grænsen mellem den Skade, der tilføies den Syge, og som kan kaldes betydelig, og den, der ikke kan kaldes betydelig. Naar altsaa Kvakksalveren kun tilføier Skade, som maaske siges at være mindre betydelig, kan han gjøre det saa tidt, det skal være; det berører ham ikke Netten til at praktisere. Denne Sag er efter min Overbevisning paa en fuldkommen urigtig Maade sat i Forbindelse med Spørgsmaalet om politisk Frihed. Det er blevet sagt, at det var besynderligt, at vi efter at have haft politisk Frihed saalænge skulde være underkastede saadanne Indskrænkninger med Hensyn til Benyttelsen af Lægehjælp. Det er blevet sagt i denne Forhandling, at Kultur og Oplysning dog er kommen saa vidt frem, at den Paagældende selv maa kunne afgjøre, hvorvidt han kan faae tilstrækkelig Hjælp af den Person, der vil praktisere som Læge. Det forekommer mig imidlertid klart, at disse Betragtninger ville føre langt videre, og at Forslagsstillerne, naar dette skulde være Maalestøffen, maatte paa det Bestemteste afgive deres Stemme imod andre Lovforslag f. Ex. mod dem, der indføre Examen for Styrmand og Maskinister, og sige: Naar vi have haft Grundloven i 25 Aar, skulde saa ikke enhver dansk Statsborger kunne afgjøre, om den Paagældende er tilstrækkelig kyndig som Styrmand eller Maskinist? Men naar man ikke siger dette, maa ganske vist det Samme gjælde her. Den Omstændighed, at den politiske Frihed har været i en vis Mærke, giver slet ikke Statsborgerne den allermindste Øjne til at skjelne mellem paalidelig og ikke paalidelig Lægevirkomhed, ligesaa lidt som de kunne skjelne mellem kyndige og ukyndige Styrmand og Maskinister. Men der, hvor den Enkeltes Øjne til at sørge for sine Interesser ikke slaar til, er det Statens Opgave at træde hjælpende og beskyttende til, og ligesom den gjør det og træder hjælpende og beskyttende til, naar der er Spørgsmaal om at beskytte de Personers Liv og Gods, som skulle færdes paa Søen, saaledes maa det Samme gjælde, naar Spørgsmaalet er om den Fare, som i Sygdomstilfælde kan følge af urigtig Behandling. Jeg er slet ikke istand til at se, hvorledes dette Lovforslag som det foreligger, skulde kunne afstedkomme Andet end Fare. Jeg kan f. Ex. heller ikke indse, hvad den ærede Forslagsstiller, der først havde Ordet,

mente med, at man under den nuværende Tilstand ikke vil angive en Bedrager, som ikke kan hjælpe, af Frygt for at skade den Mand, som har Indsigt uden at være autoriseret Læge. Det forekommer mig, at dette slet ikke har Noget paa sig; thi man kan jo meget godt angive en Bedrager, uden at det drager Følger for den, som virkelig kan hjælpe uden at være autoriseret Læge, og denne sidste kan blive draget til retlig Ansvar, selv om Bedrageren gaar fri. Hvad jeg her har anført, er naturligvis min Hovedbetragtning. Jeg anser det for at være forbundet med den allerstørste Fare for Samsundet, at man for at hjælpe paa nogle enkelte Undtagelsestilfælde, for at raade Bod paa enkelte støvende Tilfælde, for at hjælpe paa nogle ganske faa Mennesker, som uden al Erfaring ved Hjælp af et genialt Blik kunne virke til Gavn for deres Medborgere, at man, for at hjælpe paa dem, forstyrrer hele den Ordning, hele den Indretning, vi nu have med autoriserede Læger; thi det er dog klart nok, at en Ordning som den, Lovforslaget vil indføre, vil have sin betydelige Tilbagevirkning paa de autoriserede Læger. Det vil medføre, at den lægevidenskabelige Dannelse synker her i Landet. Dette vil den med Nødvendighed; thi naar man tager Examen, gjør man det ikke for sin Fornøielse, det er i og for sig ikke behageligt at tage Examen. Naar man vil spørge En, der skal op til Examen, om han ønsker den sværere eller lettere, ville de Fleste, som forberede sig, være tilbøjelige til at vælge det Sidste og tage den Examen, som de slippe nemmest fra. Det er derfor klart, at naar man indfører en saadan Tilstand, vilde de medicinske Studerende løbe af Lære efter en ganske kort Læretid. Hvorfor skulde de ogsaa gjøre sig den Uleilighed at anvende saamange Mars Anstrengelser paa at samle Erfaringer, naar de uden Erfaring kunne opnaa en lignende Rettighed til at praktisere, som de nu søge at opnaa gjennem Examen? Der kan vel være enkelte Personligheder, som af en Følelse for, hvad der er rigtigt, vilde underkaste sig disse Anstrengelser, men saaledes som Verden nu er Gang er, kan det ikke forudsættes og ventes af den store Mængde. Men dertil kommer, at ved Siden af disse Folk, som have en Mundmag af lægevidenskabelig Uddannelse, vil der være en Mængde Personer, som ville indlade sig paa at give Raad uden at have den mindste Udkomst dertil. Dermed vil jeg ikke sige, at der ikke fremdeles vil være og ogsaa under et saadant System vil opstaa udmærkede Læger hos os, som det hidtil altid har været Tilfældet, der vil fremdeles findes Folk, som staa paa Videnskabens Høidepunkt, og som med en overordentlig rig Erfaring forbinde det geniale Blik, som enkelte Personer have, der saane enhver Erfaring, disse Personer vilde saa blive de mest søgte Læger, men i samme Grad kostbare; medens Forholdet nu er en jevn Gjennemsnitsdygtighed i den danske Læge-